

Et nullpunkt for den kritiske sans

Rögnvaldur Hannesson

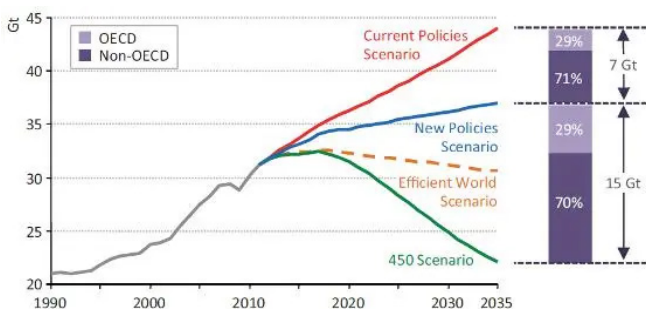
Utspill om fremtidige nødvendige utslippsscenario for CO₂ har aldri blitt fulgt opp med politiske tiltak, men synes mer å være et spill for mediegalleriet. I en verden med stort økende energibehov utgjør energi fra sol og vind stadig under 4 % av energitilførselen.

En rapport fra IEA (Det internasjonale energibyrå), «*Net Zero by 2050*», vekket betydelig oppsikt i norske media, fordi den uttalte at investeringer i nye olje- og gassfelt ikke er nødvendige hvis målsettingen om nullutslipp av kulldioksid skal nås i 2050. Diskusjonen i media tok dette nærmest som orakel; for norske myndigheter og industri var det bare å rette seg deretter. De avgjørende spørsmål om denne målsettingen i det hele tatt er nødvendig eller mulig å oppnå kom imidlertid i bakgrunnen.

Man skal ikke lese lenge i rapporten fra IEA før man får en klar formelse av at denne målsettingen er fullstendig urealistisk. Den vil kreve investeringer i fornybar energi av før ukjente dimensjoner og endring i folks atferdsmønster vi ikke har sett maken til. For solenergi vil det si at det hver dag frem til 2030 installeres en solcellepark på størrelse med den største som nå eksisterer (slik står det faktisk på side 14 i Net Zero 2050). Allerede der burde det ringe varselklokker om at denne rapporten kanskje ikke er så realistisk. Og mer kommer. På et mirakuløst vis skal en verdensøkonomi som blir 40 % større i 2030 enn den er nå bruke 7 % mindre energi. Folk skal kjøpe elbiler, etterisolere sine boliger, installere varmepumper, gå og sykle og reise kollektivt istedenfor å kjøre bil, og avstå fra å reise med fly.

Vi har nå omtrent ti års erfaring med scenarioanalyser fra IEA om utslipp av kulldioksid. Det skal da med en gang sies at disse analysene er meget nyttige for å bringe på det rene hva det betyr å redusere utslipp av kulldioksid og andre klimagasser. I IEAs årlige rapporter (*World Energy Outlook*) har det vært publisert fremtidige utslippsbaner for klimagasser for minst to scenarier:

- (1) om verdens land implementerer den politikk de sier de skal følge, og
- (2) om klimagassutslippene reduseres slik mange mener er nødvendig for å oppnå «klimanøytralitet». Vi begynner dermed å få sammenligningsgrunnlag med virkeligheten for IEAs prediksjoner.

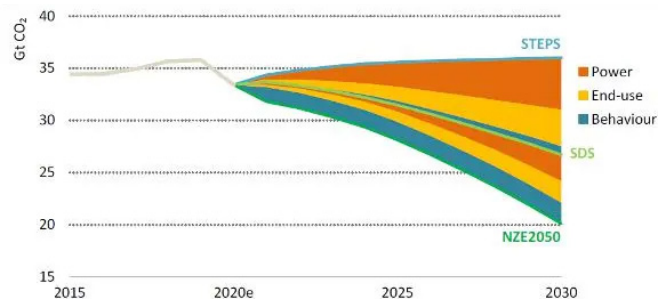

Figur 1: Utslippsbaner for kulldioksid fra World Energy Outlook 2012.

Figur 1 viser utslippsbaner for kulldioksid fra World Energy Outlook 2012. Den gang gikk klimamålene ut på å begrense innholdet av kulldioksid i atmosfæren til 450 ppm (*parts per million*). Figuren viser en predikert utslippsbane i tilfelle verdens regjeringer innførte de nødvendige tiltak for å oppnå dette målet (*450 Scenario*). Det hadde de ingen planer om; figuren viser også en utslippsbane for de politiske vedtak som var blitt gjort (*New Policies Scenario*).

*Medlem av Klimarealistenes Vitenskapelige Råd.

Det var et stort sprik mellom disse banene; allerede før 2020 skulle utslippene være begynt å gå ned i 450 ppm scenariet, mens ifølge de politiske vedtak gikk de fortsatt opp.

An unparalleled transformation of the energy sector and major behaviour changes in the next ten years would be needed to achieve global net-zero emissions by 2050

Note: 2020e = estimated values for 2020.

Figur 2: Utslippsbaner for kulldioksid fra World Energy Outlook 2020.

Ikke engang de bebudete politiske vedtak slo til. I 2019 skulle utslippene være litt under 35 gigatonn. Figur 2 viser utslippsbaner predikert i World Energy Outlook 2020. Ifølge den var de faktiske utslipp over 35 gigatonn i 2019 og bedre i samsvar med hva som i 2012 var faktisk politikk (Current Policies Scenario). I koronaåret 2020 gikk de ned, som ventet. Hvis den vedtatte politikken følges og får den forventede virkning, noe som ikke skjedde for prediksjonene i 2012, vil utslippene fortsatt være over 35 gigatonn i 2030 (*STEPS* står for *stated policies scenario*). Så har vi utslippsbanen SDS, 'Sustainable Policies Scenario'. Denne tar utgangspunkt i FNs bærekraftsmål; den globale oppvarming skal ikke overstige 2 °C, og verdens fattige skal sikres adgang til elektrisitet og mulighet til å lage sin mat uten at røyken forblir innendørs (*clean cooking*). Denne viser en nedgang etter en midlertidig post-korona oppgang i inneværende år. Denne utslippsbanen har antakelig den samme sjansen for å bli realisert som 450 ppm scenariet fra 2012. Og endelig er det scenariet NZE2050. Dette står for Net Zero 2050. Det overlates til leseren å danne seg en mening om hvor sannsynlig det er at dette scenariet vil bli realisert.

Konklusjon

Det er realismen i dette siste scenariet som er avgjørende for spørsmålet om verden trenger investeringer i nye olje- og gassfelt. Realisme har ikke kjennetegnet hverken IPCCs fagrappporter eller deres anbefalinger. Verden vil ha bruk for fossil energi i mange tiår fremover og CO₂-økning har liten effekt på dagens nivå, den er på vei mot optisk metning.